

เลขทะเบียน 102664
วันที่ ..... 20 ส.ค. 2542
เลขเรียกหนังสือ ๖๖๘.๓
๐๑๙๗

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง การสร้างรูปแบบหม้อดินสทิงหม้อ

ผู้วิจัย นางอ้อยทิพย์ พลศรี

สถานศึกษา สถาบันราชภัฏสงขลา

ปีที่ทำการวิจัย 2537 - 2542

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบหม้อดินในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่น
2. เพื่อสร้างรูปแบบหม้อดินที่จะพัฒนาต่อไป โดยมุ่งหวังที่จะเผยแพร่ศิลป-หัตถกรรมพื้นบ้านของภาคใต้
3. เพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมการประกอบอาชีพปั้นหม้อให้คงอยู่สืบไป

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มผู้อาศัยในหมู่บ้าน กลุ่มบุคคลทั่วไป และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งสิ้น 242 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็นสองลักษณะ คือ เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่ว ๆ ไป โดยจัดทำเป็น 3 ชุด คือ 1. แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ 2. แบบสัมภาษณ์ผู้อาศัยในหมู่บ้าน และ 3. แบบสัมภาษณ์บุคคลทั่วไป และเครื่องมือแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบหม้อดินสทิงหม้อ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำผลจากแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ชุด มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเป็นร้อยละ ตามประเด็นต่าง ๆ ที่ตั้งคำถามออกมาในรูปแบบของตารางและความเรียง

2. นำผลจากการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ มาสรุปผลวิเคราะห์ประเด็น เห็นด้วย และ ไม่เห็นด้วย พร้อมกับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 ท่าน ในรูปแบบของความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปพบว่า ในปัจจุบันเหลือผู้ประกอบการอยู่เพียง 3 ราย มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น โดยส่วนใหญ่ยังคงใช้กรรมวิธีแบบเดิมในการผลิต และหม้อที่ผลิตและเป็นที่ยอมรับมากที่สุด คือ หม้อต้มยาสมุนไพร รongลงมา คือ เผล้ง หม้อแกงและสวดตามลำดับ สำหรับลวดลายที่ยังคงอยู่และเป็นที่ยอมรับมีลายคิ้วนาง ลายก้านจากหรือลายก้านมะพร้าวคี่ ลายลูกแก้วใหญ่ และลายประดิษฐ์ ซึ่งทั้ง 4 กลุ่ม เห็นด้วยว่าควรมีการอนุรักษ์และพัฒนาในรูปแบบทั้งด้านรูปร่าง - รูปทรง ลวดลาย และ ประโยชน์ใช้สอย โดยคำนึงถึงความสะดวกในการผลิตด้วย

ส่วนปัญหาที่เป็นสาเหตุทำให้การปั้นหม้อดินลดน้อยลง มีหลายประการ เช่น ปัญหาเรื่องวัตถุดิบ ปัญหาแรงงาน ปัญหาเงินทุนสนับสนุน ปัญหาด้านรูปแบบ และปัญหาด้านการตลาด เป็นต้น

ดังนั้น ข้อเสนอแนะที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มเสนอแนะ มีประเด็นสำคัญ ๆ ที่เห็นว่าควรปรับปรุงหรือพัฒนาต่อไป คือ ด้านการอนุรักษ์รูปแบบและกรรมวิธีเดิม ด้านการปรับปรุงหรือพัฒนารูปแบบใหม่ให้เป็นที่ต้องการของตลาด ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านคุณภาพ โดยในส่วนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเห็นด้วยกับการคิดสร้างรูปแบบใหม่ ผสมผสานกับรูปแบบเดิม แต่ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรคำนึงถึงขั้นตอนการผลิตที่ไม่ซับซ้อน และเป็นรูปแบบที่ผู้ประกอบการสามารถผลิตได้ด้วยตนเอง

สำหรับผู้วิจัย มีความเห็นว่าไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ควรให้การสนับสนุนในเรื่องดังต่อไปนี้

1. จัดอบรมเยาวชนให้เห็นถึงคุณค่าของอาชีพการปั้นหม้อดินบ้านสตึงหม้อ พร้อมทั้งฝึกการปฏิบัติเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้
2. จัดอบรมผู้ประกอบการเพื่อเสริมความรู้ด้านวิธีการ รูปแบบ และการจัดการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
3. จัดหาทุนกู้ยืมให้แก่ผู้สนใจที่จะยึดอาชีพการปั้นหม้อดิน ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

4. ดำเนินการกำหนดเขตแหล่งวัตถุดิบที่ชัดเจนและเพียงพอ เพื่อที่จะได้ไม่เป็น
ปัญหากับผู้ประกอบการต่อไป

5. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่วไปได้รู้จักและเห็นคุณค่าของการ
ป็นหม้อบ้านสทิงหม้ออย่างกว้างขวาง

ประกาศคุณูปการ

รายงานการวิจัยเรื่อง “การสร้างรูปแบบหม้อดินสทิงหม้อ” นี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้รับการแนะนำ ให้คำปรึกษาและตรวจแก้ไขเป็นอย่างดีจาก รศ.ทัศนีย์ ประธาน รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย และ ผศ.สนิท บุญฤทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏสงขลา ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 ท่าน ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะด้านรูปแบบ และตัวแทนนักศึกษาเอกศิลปะ รุ่น 364111 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ อาจารย์สนธยา พลศรี และเด็กหญิงปานใจ พลศรี ที่ช่วยพิสูจน์อักษร และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

สุดท้ายขอขอบคุณคณะกรรมการวิจัยวัฒนธรรมภาคใต้ และผู้ให้การช่วยเหลืออื่น ๆ ทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ จนทำให้การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

อ้อยทิพย์ พลศรี

